

30 січня 2023 р.

У цих чапах (частих запитаннях / FAQ) містяться відповіді на основні питання щодо студентів-переселенців з України.

= Чапи =

Ці чапи не мають юридичної сили. Юридичну силу мають циркуляри, видані зокрема Міністерством вищої освіти та науки (MESR), та вказівка Міністерства внутрішніх справ, включена до циркуляру MESR від 22 березня 2022 р.

- [Циркуляр MESR від 22 березня 2022 р.](#)
- [Інструкція для префектів Міністерства внутрішніх справ від 10.03.2022 р.](#)

Крім того вказівка MESR MSS (Міністерства солідарності та охорони здоров'я) [№ DGOS/RH5/DGESIP/2022/98 від 6 квітня 2022 р.](#) уточнює положення про доступ до навчання у сфері охорони здоров'я студентів-переселенців з України, які отримали у Франції тимчасовий захист.

Насамкінець [циркуляр MESR від 5 липня 2022 р.](#) уточнює порядок реєстрації студентів з третіх країн, але прибулих у Францію з України, де вони навчалися до 24 лютого 2022 р.

Питання розподілені за такими темами:

- питання щодо вступу студентів-переселенців з України до вищих навчальних закладів;
- питання щодо прийому студентів-переселенців із України;
- питання щодо надання тимчасового захисту студентам-переселенцям з України;
- питання щодо надання матеріальної допомоги студентам-переселенцям із України.

Вступ до вищих навчальних закладів

1/ Як українські студенти можуть вступити до французьких навчальних закладів?

Для навчального року — 2023-24 студенти-переселенці з України, яким надано тимчасовий захист у Франції, мають надіслати заяву на вступ безпосередньо до обраних університетів, зазначивши свою ситуацію.

Студенти-переселенці з України повинні надати підтвердження про надання тимчасового захисту, тобто остаточний документ (а не *récépissé*). Крім того університети перевіряють:

- наявність у студента диплома, що дає право на отримання вищої освіти в країні, де він був виданий (наприклад, сертифікат про середню освіту / *attestat*, виданий в Україні та перекладений французькою у присяжного перекладача);

30 січня 2023 р.

- відповідність рівня розуміння французької / англійської мови передбаченому навчанню (за відсутності диплома DELF або DALF).

Українські старшокласники, які зараз навчаються в останньому класі середньої школи у Франції, також можуть звернутися до Служби академічної інформації та орієнтації (SAIO) своєї школи, яка направить їх до відповідного закладу.

Студенти, які подають документи з України, мають можливість надіслати заяву через платформу «[Etudes en France](#)» («Навчання у Франції»), що залишається відкритою та доступною. Вони також можуть зв'язатися безпосередньо з навчальними закладами, аби подати заяву на вступ. У цьому випадку остаточна реєстрація буде можлива лише по прибуттю студента на територію Франції після пред'явлення посвідки про надання тимчасового захисту.

Слід зазначити, що незалежно від процедури, якої буде дотримуватися студент, подаючи заяву на вступ до французького вишу, найкраще за все в'їхати на територію Франції за тимчасовим захистом, ніж за студентською візою. Тимчасовий захист — це особливий статус, який надає українським студентам доступ до низки соціальних пільг (наприклад, він передбачає можливість отримати стипендію за соціальними критеріями).

Студенти в Україні, які мають запитання щодо платформи «Etudes en France», можуть зв'язатися з «Campus France» у Києві електронною поштою: anastasiia.olkhovyk@ifu.kiev.ua — або телефоном: + 38 044 482 23 71.

2/ Як вибрати освітній курс, що відповідає вашому рівню та галузі навчання у сфері французької вищої освіти?

Для вибору освітнього курсу вам стануть у нагоді онлайн-каталоги «Campus France».

Щоб обрати освіту на *бакалаврському рівні*, ознайомтеся з [каталогом бакалаврських курсів](#).

Щоб обрати освіту на *магістерському рівні*, ознайомтеся з [каталогом магістерських курсів](#).

Щоб знайти освітній курс англійською мовою, ознайомтеся з [каталогом «Taught in English»](#) («Навчання англійською мовою»).

Щоб знайти освітній курс у галузі мистецтва, дизайну, моди, музики, 3D-дизайну або архітектури у Франції, ознайомтеся з каталогом «[CampusArt](#)».

Щоб дізнатися, як подати заяву на вступ, відвідайте офіційний сайт обраного вищого навчального закладу.

3/ Куди звернутися, аби дізнатися більше про обраний освітній курс у Франції?

Радимо перейти на офіційний сайт університету, який ви обрали. Ви можете надіслати свої питання керівникові обраного освітнього курсу та / або відділу міжнародних зв'язків університету.

4/ Який рівень знання французької мови повинні мати іноземні студенти?

Для навчання французькою мовою на рівні бакалавра та магістра рівень B2 є бажаним і часто необхідним. Деякі французькі виші можуть вимагати вищого рівня, тобто C1 або C2, для окремих освітніх курсів (права, медицини тощо). Загальним нормативом є «[Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти](#)» (CECRL).

30 січня 2023 р.

Є також багато англomовних програм, які ви можете знайти в каталозі «[Programs taught in English](#)» («Програми, які викладають англійською мовою»).

5/ Чи існують спеціальні програми для студентів-переселенців для вивчення французької мови?

Вищі навчальні заклади та дослідницькі установи Франції вже давно приймають біженців і шукачів притулку. Мережа [MEnS](#) («Мігранти у вищій освіті») має на меті впровадження заходів для сприяння академічній інтеграції переселенців через університетський диплом («DU Passerelle»). Диплом «Passerelle» дозволяє студентам-біженцям продовжити навчання у Франції з наданням доступу до стипендій на основі соціальних критеріїв.

Ознайомтеся з [картою «DU Passerelle» мережі MEnS](#) на нашому офіційному вебсайті.

6/ Яким є порядок зарахування до закладу вищої освіти неповнолітніх українців без супроводу?

Неповнолітні без супроводу повинні спочатку звернутися до Служби соціальної допомоги дітям (ASE) департаменту за місцем свого проживання та Служби академічної інформації та орієнтації (SAIO) свого навчального закладу, аби отримати індивідуальну допомогу.

7/ Чи мають новоприбулі студенти-переселенці з України доступ до програм навчання зі стажуванням на рівні бакалавра?

Так. Студенти-переселенці з України, яким надано тимчасовий захист, мають статус, що дозволяє їм займатися будь-якою професійною діяльністю. Так вони мають доступ до навчання зі стажуванням без обмеження мінімальної тривалості перебування. Вони мають самі знайти роботодавця для відповідної програми і, за необхідності, відповідати певним віковим умовам.

8/ Як вступити на освітній курс у сфері охорони здоров'я / медицини у Франції?

Відповідно до реформи 2020 року доступ до медичної освіти можна отримати через **Спеціальний шлях доступу до освіти у сфері охорони здоров'я (PASS)**, класичний доступ до медичної освіти або через **Бакалаврський курс медичної освіти (LAS)**, що є новим освітнім курсом у сфері охорони здоров'я..

1. PASS — це однорічний курс після здобуття середньої освіти, що пропонують лише університети, де є навчальна та дослідницька кафедра (UFR) у галузі охорони здоров'я. Ці освітні курси підходять для всіх студентів з науковим профілем, які мають серйозні кваліфікаційні навички в цих галузях, а також здатні навчатися та досягати успіху в дисциплінах, пов'язаних з іншими галузями, як-от література чи соціальні науки. PASS будується на базі основної спеціальності, пов'язаної зі сферою охорони здоров'я, та другорядної (наприклад, право, література тощо).
2. LAS — це навчальний курс в університеті, що дає можливість отримати ступінь бакалавра. LAS будується на базі основної спеціальності, не пов'язаної зі сферою охорони здоров'я (як-от економіка, історія, менеджмент, література тощо), та медичної — другорядної.

[Додаткові інформаційні та графічні матеріали](#) з цієї теми розміщені на сайті Міністерства вищої освіти та науки.

30 січня 2023 р.

Аби підібрати навчальні курси у сфері медицини та охорони здоров'я, що можуть вам підійти, ознайомтеся з [нашим каталогом бакалаврських курсів](#) або [нашим каталогом магістерських курсів](#), здійснюючи пошук у сфері «Médecine et santé» («Медицина й охорона здоров'я»).

Крім того ви можете переглянути наші спеціальні документальні ресурси [у сфері охорони здоров'я, натиснувши на посилання](#).

Зауважте також, що на освітні курси у сфері медицини — один із найбільш високих конкурсів у Франції. Відтак необхідно мати дуже хороший рівень знання французької мови (C1).

9/ Чи можливо продовжити навчання у сфері медицини / охорони здоров'я, розпочате в Україні, щоб не «втратити» роки навчання, набуті в Україні?

На українських студентів і громадян третіх країн чи переселенців, які закінчили кілька років навчання в Україні, поширюються положення міжвідомчої інструкції від 6 квітня 2022 р. щодо прийому студентів-переселенців з України, які отримали тимчасовий захист. Вони також користуються пільгами відповідно до [указу від 13 грудня 2019 р., що стосується доступу до навчання в галузі медицини, фармацевтики, стоматології та акушерства для людей, які мають медичні звання або дипломи, підтверджені в державі, що не є державою-членом Європейського Союзу, в іншій державі — учасниці Угоди про Європейську економічну зону, у Швейцарській Конфедерації чи у Князівстві Андорра, або осіб, які закінчили навчання з отриманням цих звань або дипломів](#).

Відповідно до цього указу вони повинні скласти ті самі вступні випробування на другий або третій рік медичного, онтологічного, фармацевтичного або акушерського освітнього курсу, що й кандидати, які навчаються у Франції. Для цього їм пропонують подати заявку на вступ до обраного університету. Якщо журі дозволить їх допуск до другого чи третього року медичної освіти залежно від курсу, підтвердженого в Україні, вони зможуть отримати доступ до курсів до передостаннього року другого циклу відповідного навчання (5-ий рік медичної освіти). Це рішення ухвалює президент університету після консультації з директором відповідного UFR. Університет організовує контрольну перевірку знань і навичок, що мають відповідати рокам навчання.

Тому радимо звернутися безпосередньо до вищого навчального закладу, який відповідає вашому профілю, щоб дізнатися про умови вступу.

10/ Чи можуть російські студенти все ще переїхати до Франції?

Так. Вищі навчальні заклади можуть зарахувати їх до себе на навчання за умови, що ці студенти прийдуть на індивідуальній основі, поза інституційними рамками.

Російські студенти в Росії повинні подати заявку на платформі «[Etudes en France](#)». Після зарахування до французького закладу ці студенти можуть подавати документи на отримання візи в консульствах Франції в Росії.

II/ Прийом у закладах вищої освіти студентів, які отримали тимчасовий захист

30 січня 2023 р.

1/ Яким чином українські студенти можуть надати інформацію про свою освіту?

Українські студенти, які прибули до Франції, отримали тимчасовий захист і бажають вступити до французького вишу, можуть опинитися в різних ситуаціях.

Перша ситуація

Вони мають українські дипломи, однак їм потрібне **офіційне визнання диплому**, аби підтвердити свій рівень у навчальному закладі, до якого вони подають заяву на вступ.

У цьому випадку [центр «ENIC NARIC» у Франції](#) є компетентною установою для видачі такого офіційного визнання. Ця установа видає офіційне визнання дипломів безкоштовно протягом кількох днів.

Друга ситуація

Українські абітурієнти втратили всі оригінали документів (дипломи, табелі, паспорти тощо) та не мають реальних доказів свого рівня освіти:

- **Студент знає номер свого українського диплома або має український номер платника податків.** У цьому випадку він або вона може отримати доступ до української національної платформи перевірки дипломів і ввести туди свою особисту інформацію. Після цього він або вона отримає доступ до сертифіката, який можна буде надіслати до центру «ENIC NARIC» у Франції, який зможе видати офіційне визнання диплому. Посилання, за яким студенти можуть отримати доступ до *Національного реєстру документів про освіту* (лише українською мовою): <https://info.edbo.gov.ua/edu-documents/>.
- **Студент не має жодної інформації про свою освіту** або вона надто неповна, аби скористатися процедурою офіційного визнання диплому. Він або вона може подати заяву на *європейський кваліфікаційний паспорт біженця (EQPR)*. Центр «ENIC NARIC» у Франції є партнером проекту «[Європейський кваліфікаційний паспорт біженця](#)» («EQPR»), який впроваджують за підтримки Ради Європи. Цей проект має на меті забезпечити визнання дипломів для біженців, коли особа не може надати матеріальні докази отримання диплому (за відсутності або недостатності документів). Для цього використовують методологію співбесід, за підсумком яких може бути виданий «Європейський паспорт кваліфікації біженця».

2/ Чи звільнені українські студенти та отримувачі тимчасового захисту від [внеску на життя студентів і кампусу](#) (CVEC) ?

Українських студентів та отримувачів тимчасового захисту звільняють від сплати CVEC, якщо вони отримують [стипендію на основі соціальних критеріїв](#).

Вони також не підлягають сплаті CVEC, якщо зареєстровані на курс «Французька мова як іноземна» («FLE»).

3/ Чи можуть отримувачі тимчасового захисту бути звільнені від плати за навчання в університеті ?

30 січня 2023 р.

Зазвичай плата за навчання в університеті складає 170 євро за бакалаврат і 243 євро за магістратуру. Цю суму слід сплачувати за кожен навчальний рік.

Деякі університети стягують вищу плату за навчання з іноземних студентів, які не є громадянами Європейського Союзу: йдеться про «диференційовану плату». Розмір цієї диференційованої плати становить 2770 євро для ступеня бакалавра та 3770 євро для ступеня магістра. Наскільки нам відомо, на сьогодні жодна установа не застосовує диференційованої (збільшеної) плати для студентів-переселенців з України.

Отримувачі тимчасового захисту можуть бути звільнені частково або повністю від плати за навчання за рішенням навчального закладу.

На деяких освітніх курсах (у приватних навчальних закладах, на інженерних курсах, у бізнес-школах, спеціалізованих школах тощо) плата за навчання може бути значно вищою. Тому це питання слід уточнити безпосередньо в навчальному закладі, до якого студент бажає вступити.

Для отримання додаткової інформації ознайомтеся з сайтом «Campus France» щодо [вартості навчання у Франції](#) та [диференційної плати за навчання](#).

4/ Чи можуть отримувачі тимчасового захисту працювати?

Так. Отримувачам тимчасового захисту не потрібен дозвіл на роботу для здійснення професійної діяльності. Так професійну діяльність можна здійснювати поза часовими обмеженнями, які застосовують до професійної діяльності студентів, і в межах встановленої законодавством тривалості робочого часу.

III/ Статус тимчасового захисту студентів-переселенців з України

1/ Як студенти — отримувачі тимчасового захисту можуть підтвердити отримання цього статусу в навчальних закладах?

Європейський Союз вирішив, що громадяни України та деякі інші категорії осіб, які перебували в Україні до 24 лютого 2022 р. і переміщені відтоді до країн ЄС, мають право на тимчасовий захист у державах-членах ЄС. Цей прихисток включає різноманітну соціальну допомогу та тимчасове право на проживання. В рамках цього рішення MESR запропонувало вищим навчальним закладам приймати студентів, які отримали тимчасовим захист, на свої освітні курси. Навчальні заклади можуть попросити студентів, які подають заяву про вступ, підтвердити отримання тимчасового захисту в будь-який спосіб. Посвідка про тимчасове проживання на території Франції або картка отримувача соціальної допомоги (ADA), які надають отримувачам тимчасового захисту, є документами, що підтверджують відповідний статус.

2/ Чи можуть українські студенти, які прибули до Франції до 24 лютого 2022 р., скористатися правом на тимчасовий захист?

Щодо громадян України, які перебували на території Франції до 24 лютого 2022 р., згідно з Інструкцією NOR INTV220805J Міністерства внутрішніх справ лише ті громадяни України, які перебували у Франції на підставі безвізового режиму або шенгенської візи та можуть підтвердити, що їхнє постійне місце проживання на 24 лютого 2022 р. було в Україні, можуть скористатися

30 січня 2023 р.

правом на тимчасовий захист. Інші українські студенти, які перебували у Франції до 24 лютого, не можуть скористатися правом на тимчасовий захист. Однак на цих студентів поширюється дія іншого статусу — загального студентського. Префектури можуть продовжити дозвіл на проживання або змінити статус залежно від навчального плану студента.

3/ Чи повинні студенти, які отримали тимчасовий захист в іншій державі Європейського Союзу, подати нову заяву для отримання тимчасового захисту після прибуття до Франції?

Так, вони повинні звернутися до відповідної префектури та подати заяву для отримання тимчасового захисту перед тим, як подавати документи до обраного університету. Отримувачі тимчасового захисту користуються повною свободою перебування в Європейському Союзі. Внаслідок цього саме країна останнього в'їзду повинна видати документ про тимчасове проживання в рамках дії тимчасового захисту та гарантувати відповідні права. Отримавши дозвіл на тимчасове проживання, студенти можуть вступити до французького вишу.

4/ Яким чином неповнолітня особа — отримувач тимчасового притулку може виїхати за межі Франції?

Для виїзду за кордон неповнолітніх отримувачів тимчасового захисту їхні родичі можуть подати заяву на видачу дозволу на виїзд від префектури. Цей документ визнають на прикордонних пунктах навіть за межами ЄС.

IV/ Надання матеріальної допомоги студентам-переселенцям з України

1/ Чи мають право на отримання стипендії за соціальними критеріями українські студенти — отримувачі тимчасового захисту?

Так, студенти-переселенці з України з тимчасовим захистом можуть отримати стипендії за соціальними критеріями, за умови, по-перше, зарахування до французького вищого навчального закладу на курс, що передбачає право студентів отримувати стипендії, та, по-друге, володіння коштами, що не перевищують певну суму.

Після вступу до університету студенти-переселенці з України з тимчасовим захистом повинні подати заяву про отримання стипендії на основі соціальних критеріїв, створивши свій студентський соціальний файл (DSE) на вебсайті www.messervices.etudiant.gouv.fr. Якщо їхня заявка відповідатиме відповідним умовам, вони отримують стипендію. Про це вони дізнаються зі сповіщення електронною поштою.

2/ Якою допомогою можуть скористатися студенти-переселенці з України, отримавши тимчасовий захист у Франції?

Переселенці з України, оформивши тимчасовий захист, автоматично отримують допомогу для шукачів притулку (ADA), видану Управлінням імміграції та інтеграції Франції (OFII). Окрім цієї допомоги студенти з тимчасовим захистом можуть отримати інші види допомоги.

На студентів, які отримали тимчасовий захист та були зараховані на освітній курс, що передбачає право на отримання стипендії (державні дипломи, дипломи університетів (DU), перехідний диплом для студентів-біженців («Passerelle-Students in exile») тощо) поширюється також:

30 січня 2023 р.

- можливість надання субсидії на основі соціальних критеріїв від [CROUS](#) (Регіональних центрів з роботи з університетами та школами);
- харчуванням за 1 євро в університетських їдальнях;
- звільнення від внеску на студентське та кампусне життя CVEC, якщо вони отримують стипендію на основі соціальних критеріїв.

На студентів — отримувачів тимчасового захисту, які навчаються на курсі FLE, поширюється:

- можливість отримання екстреної допомоги після оцінки ситуації соціальним працівником CROUS;
- харчування вартістю 1 євро в університетських їдальнях після оцінки ситуації соціальним працівником;
- звільнення від сплати CVEC.

Для студентів — отримувачів тимчасового захисту, які навчаються на курсах, що не передбачають права отримувати стипендії (за винятком навчання на курсах «Французька як іноземна» — FLE), АБО для інших студентів, які навчаються на курсах вищої освіти, ніж FLE, передбачені:

- термінова допомога після оцінки ситуації соціальним працівником CROUS (Регіонального центру з роботи з університетами та школами);
- харчування за 1 євро в університетських їдальнях після оцінки ситуації соціальним працівником;
- відсутність можливості звільнення від внеску на студентське та кампусне життя CVEC.

3/ Чи можуть студенти все-таки скористатися допомогою, яку надає CROUS, не засвідчивши документально зарахування до французького навчального закладу?

Ні, оскільки абітурієнти, не зараховані до вишу, не є студентами.

4/ Чи мають студенти — отримувачі тимчасового захисту право на персональну житлову допомогу ([APL](#))?

Так.

5/ Чи доступне житло від CROUS (Регіональних центрів з роботи з університетами та школами) для українських студентів?

Так, за наявності вільного житла в резиденціях CROUS.

Конкретно, аби подати заявку на проживання в університетській резиденції, ви повинні спочатку бути зараховані до французького вищого навчального закладу. Потім ви повинні подати свою заявку на проживання в університетській резиденції, створивши студентський соціальний файл (DSE) на вебсайті www.messervices.etudiant.gouv.fr.

30 січня 2023 р.

6/ Яким чином студенти з тимчасовим захистом можуть отримати відшкодування своїх витрат на медичне обслуговування?

Люди з України, які мають посвідку на тимчасове проживання (APS) із зазначенням «тимчасовий захист» і датою в'їзду до Франції від 24 лютого 2022 р., можуть скористатися [покриттям своїх витрат на оздоровлення](#).

Це можна зробити за таких умов:

- після прибуття у Францію;
- після пред'явлення документа, що підтверджує надання тимчасового захисту.

Окрім основних прав, що передбачає медичне страхування, вихідці з України отримують також [додаткове солідарне страхування здоров'я](#).

Ці чапи регулярно оновлюватимуть відповідно до розвитку ситуації в Україні.